

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 5/03-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. januára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj pre namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci jeho dovolania z 20. apríla 2002 vedeného pod sp. zn. 5 Cdo 80/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2002 doručená sťažnosť I. K. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie jeho práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci jeho dovolania z 20. apríla 2002 vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Cdo 80/02.

Sťažovateľ uviedol, že Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 4 C 1620/98-9 z 19. marca 2002 zastavil podľa § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konanie vo veci jeho žaloby proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Okresnému úradu B. o „neoprávnené pozastavenie výkonu pracovnej činnosti“ z dôvodu, že žaloba nemala všetky zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ 20. apríla 2002 na najvyšší súd (prostredníctvom okresného súdu) dovolanie, ktoré doplnil podaním z 10. júna 2002.

Najvyšší súd o podaní sťažovateľa z 20. apríla 2002 nerozhodol ani rozsudkom, ani uznesením. Sudca najvyššieho súdu listom z 22. augusta 2002 (doručeným sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia 15. októbra 2002) oznámil okresnému súdu, že spis vracia ako nesprávne predložený, teda o dovolaní nerozhodol.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že: „Najvyšší súd v Bratislave, ako orgán verejnej moci, porušil moje ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd), a (...) jeho postup voči mne je odoprením spravodlivosti, čo už samo o sebe pokladám za výraz protiústavnosti (čl. 46 ods. 1 úst. zák. č. 460/1992 Zb., čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uverejnená v zbierke zákonov pod č. 23/1991 Zb., a čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách uverejnený v zbierke zákonov pod číslom 209/1992 Zb.).“

Podľa sťažovateľa najvyšší súd porušil jeho ústavou zaručené právo na súdnu ochranu, pretože „podľa článku 46 ústavy sa každý môže domáhať zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Takýmto zákonom je aj občiansky súdny poriadok. Podľa § 243b O. s. p. dovolací súd dovolanie rozsudkom zamietne, ak dôjde k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne; inak napadnuté rozhodnutie rozsudkom zruší. (...) Ak dovolací súd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených v § 237 písm. a), b), d), e), rozhodne svojím uznesením tiež o zastavení konania. Ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne. Ak dovolateľ vezme dovolanie späť, dovolací súd konanie uznesením zastaví. Z uvedeného je zrejmé, že dovolací súd rozhoduje rozsudkom alebo uznesením. Inú formu jeho rozhodovania občiansky súdny poriadok nepozná.“

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „nálezom prikázal Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v Bratislave, aby vo veci sp. zn. 5 Cdo 80/02, konal, teda, aby v súlade s Občianskym súdnym poriadkom rozhodol o podanom dovolaní z 20. 4. 2002.“

Sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie vo výške 10 000 Sk z dôvodu spôsobenej nemajetkovej ujmy, ktorú bližšie nešpecifikoval [nezdôvodnil v zmysle § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], a žiadal taktiež, aby ústavný súd uložil najvyššiemu súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred ústavným súdom v uvedenej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal v konaní pred ústavným súdom porušenie svojho práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj porušenie práva podľa čl. 6 dohovoru, aby o jeho práve občianskej povahy rozhodol súd, a to na základe skutočnosti, že najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa z 20. apríla 2002, ktorým napadol uznesenie okresného

súdu č. k. 4 C 1620/98-9 z 19. marca 2002 o zastavení konania podľa § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, nerozhodol ani rozsudkom, ani uznesením. Sudca najvyššieho súdu listom z 22. augusta 2002 oznámil okresnému súdu, že spis vracia ako nesprávne predložený.

Z fotokópie uvedeného listu, ktorú sťažovateľ k svojej sťažnosti pripojil, vyplýva, že najvyšší súd svoj postup zdôvodnil nasledovne: „So zreteľom na podanie žalobcu (pozn. dovolanie sťažovateľa z 20. apríla 2002) proti uzneseniu prvostupňového súdu, prichádza do úvahy iba mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie – cez Generálnu prokuratúru SR (§ 243e O. s. p.). Preto bolo treba spis postúpiť Krajskej prokuratúre v P. a nie Najvyššiemu súdu SR, a to napriek listu žalobcu (...).“

Podľa § 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V ustanoveniach § 236 ods. 2 až § 239 Občianskeho súdneho poriadku sú bližšie vymedzené podmienky, za splnenia ktorých „zákon pripúšťa“ napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu dovolaním.

Podľa § 243b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku platí pre konanie na dovolacom súde obdobne ustanovenie § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku).

Z listinných dôkazov pripojených k sťažnosti, ako aj z tvrdení sťažovateľa je zrejmé, že svojím dovolaním z 20. apríla 2002 napadol rozhodnutie, ktoré bolo síce právoplatné, avšak nešlo o rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 243b ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku dovolací súd v takýchto prípadoch dovolanie uznesením odmietne ako neprípustné.

Najvyšší súd však za daných okolností vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval, ale vrátil spisový materiál okresnému súdu s tým, aby bolo sťažovateľovo podanie posúdené (z hľadiska jeho obsahu) ako podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a v tomto zmysle postúpené Krajskej prokuratúre v P., pretože z okolností daného prípadu vyplývalo, že len tento postup (mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom) by mohol viesť k meritórnemu preskúmaniu uznesenia okresného súdu č. k. 4 C 1620/98-9 z 19. marca 2002, čo bolo v konečnom dôsledku cieľom sťažovateľovho podania z 20. apríla 2002.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 13/01)

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými a právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by postup najvyššieho súdu v uvedenom prípade predstavoval ústavne neakceptovateľný zásah do sťažovateľom označených práv. Sťažovateľ svojím podaním z 20. apríla 2002 napádal právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa. Postup v zmysle ustanovení § 236 až 243d Občianskeho súdneho poriadku nemohol preto (vzhľadom na procesnú situáciu) viesť k preskúmaniu napadnutého uznesenia dovolacím súdom a jeho následnému potvrdeniu alebo zrušeniu a vráteniu veci okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku). Postup, ktorý najvyšší súd zvolil, rešpektoval cieľ, o ktorý sa sťažovateľ prostredníctvom svojho podania usiloval (dosiahnuť preskúmanie a zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 4 C 1620/98- 9 z 19. marca 2002), a smeroval k umožneniu

uplatnenia takého procesného postupu, ktorý mohol k realizácii toho, čoho sa sťažovateľ v podaní z 20. apríla 2002 domáhal, reálne viesť. Aj keby ústavný súd dospel k záveru, že postup najvyššieho súdu v uvedenej veci predstavoval sám osebe porušenie zákonnosti, vzhľadom na spomínané konkrétne okolnosti daného prípadu nemôže táto skutočnosť viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, príp. čl. 36 ods. 1 listiny) alebo k záveru o porušení jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou vyslovil, že ak navrhovateľ v konaní pred ústavným súdom namietne také porušenie práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99).

Na základe vyššie uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. januára 2003